

YEŞİM SAYGIN ARMUTAK'IN "BATAKLIĞIN KIYISINDAKİ EV" ADLI
ÇOCUK ROMANININ KÖK DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

An Examination Of Yeşim Saygın Armutak's Children's Novel "Bataklık
Kıyısındaki Ev" In Terms Of Root Values

Hasan Basri ABDULLATİF

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

basri111213@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-9657-0811>

Halil Ahmet Basri KIRKKILIÇ

Prof. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ahmetkirkkilic@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4543-4964>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-
Journal of Ağrı İbrahim Çeçen University Social Sciences Institute-
AİCUSBED 7/2 Ekim/October 2021 / Ağrı

ISSN: 2149-3006

e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	27.08.2021
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	15.10.2021
Sayfa- <i>Pages</i> : 110-128	https://doi.org/10.31463/aicusbed.987829

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

✓ iThenticate

YEŞİM SAYGIN ARMUTAK'IN “BATAKLIĞIN KIYISINDAKİ EV”
ADLI ÇOCUK ROMANININ KÖK DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ

An Examination Of Yeşim Saygın Armutak's Children's Novel “The
House On The Coast Of The Swamp”In Terms Of Root Values

Hasan Basri ABDULLATİF
Halil Ahmet KIRKKILIÇ

Öz

Bu çalışmanın amacı Yeşim Saygın Armutak'ın “Bataklığın Kıyısındaki Ev” adlı çocuk romanının 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan on kök değer “sevgi, adalet, sorumluluk, sabır, dostluk, dürüstlük, saygı, yardımseverlik, öz denetim, vatanseverlik” açısından incelenmesidir. Çalışma kök değerler açısından “Bataklığın Kıyısındaki Ev” adlı eseri inceleyen ilk çalışma olması açısından büyük öneme sahiptir. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği bu çalışmada veri toplama aracı olarak “doküman analizi” tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama kaynağını Yeşim Saygın Armutak'ın 2007 yılında Günışığı Kitaplığı Yayınlarından çıkan, 168 sayfalık “Bataklığın Kıyısındaki Ev” adlı çocuk romanı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizi aşamasında ise betimsel tarama modeli ve içerik analizinden yararlanılarak romanda bulunan değerler sınıflandırılmış ve bu değerlerin ne sıklıkta kullanıldığı belirlenmiştir. Araştırmada “Bataklığın Kıyısındaki Ev” adlı çocuk romanında toplam 9 ayrı değer yer aldığı tespit edilmiştir. Bunlardan sabır (8), yardımseverlik (8), sevgi (7), romanda en fazla işlenen değerlerdir. Bu değerleri sırasıyla dostluk (3), dürüstlük (3), öz denetim (3), saygı (1), sorumluluk (1) ve adalet (1) değerleri takip etmiştir. Vatanseverlik değerine ise romanda rastlanılmamıştır. Sonuç itibarıyla romanda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan on kök değerden dokuzu önemli ölçüde işlenmiştir. Bu sebeple romanın, kök değerlerin aktarımında faydalı bir eğitim materyali olarak kullanılabilceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeşim Saygın Armutak, Bataklığın Kıyısındaki Ev, Kök Değer.

Abstract

The aim of this study is to examine Yeşim Saygın Armutak's children's novel “The House on the coast of the Swamp” in terms of ten core values of love, justice, responsibility, patience, friendship, honesty, respect, helpfulness, self-control, patriotism in the 2019 Turkish Curriculum. The study is of great importance in that it is the first study to examine the work “The House on the coast of the Swamp” in terms of root values. In this study, in which the qualitative research method was adopted, the ‘document analysis technique’ was used as a data collection tool. The data

collection source of the research is Yeşim Saygın Armutak's 168-page children's novel named "The House on the coast of the Swamp", which was published by Günışığı Kitaplığı Publishing in 2007. In the analysis phase of the data obtained, the values in the novel were classified by using the descriptive scanning model and content analysis and how often these values were used. In the research, it was determined that there are 9 different values in total in the children's novel "The House on the coast of the Swamp". Of these, patience (8), benevolence (8), love (7) are the most processed values in the novel. These values are respectively friendship (3), honesty (3), self-control (3), respect (1), responsibility (1) and justice (1) were followed. Patriotism is not found in the novel. As a result, nine of the ten root values in the Turkish Language Curriculum have been studied to a great extent in the novel. For this reason, it is thought that the novel can be used as a useful educational material in the transfer of root values.

Keywords: Yeşim Saygın Armutak, The House on the coast of the Swamp, root values.

Giriş

Sosyal bir varlık olan insan, toplumu oluşturan diğer fertlerle barış içinde sağlıklı ve huzurlu bir şekilde hayatını sürdürebilmek için toplumla iç içe yaşamaya gereksinim duymaktadır (Sağlam, 2016). Bireylerin toplum içerisindeki öteki insanlarla birlikte yaşayabilmesi için belli başlı ilkelere uyum sağlaması gerekir. Bu ilkeler arasında insanların davranışlarını yönlendiren faktörlerden olan değerler de vardır. Değerler, insanlara toplum içerisinde nasıl yaşanılması gerektiğini ve toplumda nelerin önem arz ettiğini belirtir (Akbaş, 2008). Alan yazında "değer" kavramı ile ilgili birbirinden farklı tanımlara yer verilmektedir. Dilmaç'a (2007) göre değer bir şeyin arzulanabilir veya arzulanamaz olduğuyla ilgili inançlar şeklinde ifade edilirken, Ulusoy (2007) değeri bir şeyin kıymetini belirlemede kullanılan maddi olmayan ölçüt şeklinde tanımlamıştır. Değerler, yaşama karşı tutumumuzu ve hedeflerimizi belirlemeye yarayan, kararlarımıza etkide bulunan, düşüncelerimizi açığa çıkaran ve ilkelerimizi meydana getiren tercihlerdir (Ulusoy ve Arslan, 2014: 11) şeklindeki ifade ise değer kavramına ilişkin yapılan bir başka tanımdır.

Değerler insanı bir topluluğun, bir kültürün, bir bütünün parçası hâline getirir. Değerlerin ışığında hareket eden toplumlarda ayrışmanın yaşanmadığı, bu toplumların birlik ve bütünlük içinde varlıklarını sürdürdükleri görülebilir (Tozlu, 2003: 45). Toplumdaki birlik ve bütünlüğün devamlılığı toplumsal değerleri gelecek kuşaklara aktarmakla sağlanabilir. Deveci ve Selanik-Ay (2009) Sosyal hayatta değerler konusundaki hassasiyetin zamanla azaldığına, buna karşılık saygısızlık, şiddet gibi olumsuz durumların da artış gösterdiğine dikkat çekmektedir. Demircioğlu ve Tokdemir (2008) ise hususan 1990'lara doğru ahlaki ve sosyal değerlere gösterilen ihtimamın azalmasına mukabil bireysel uyum değerlerinin ön planda tutulduğuna işaret etmektedirler.

Yazarlara göre de bilhassa bu yıllardaki bireysel ve toplumsal problemlerin temelinde ahlak ve değer eğitimi eksikliğinin yer aldığı vurgulanmaktadır. Değer kazanımı ailede başlayan okul ve çevre ortamlarının da katkısı ile şekillenen bir süreç olduğundan değerlerin yetişen kuşaklara aktarılıp kazandırılmasında sosyal ortamın, eğitim-öğretim kurumları ve ailenin elbirliğiyle hareket etmeleri ciddi öneme sahiptir. Son zamanlarda yetişen kuşaklara eğitim vasıtasıyla değerlerin öğretilmesi daha fazla önemsenmektedir. Değerlere yer vermeyen bir eğitim faaliyetinden söz edilemez. Çünkü eğitim yoluyla değerler davranışa dönüşmekte ve bu sayede eğitimin paydaşı olan öğrenciler ‘iyi insan’, ‘iyi vatandaş’ kendisiyle ve çevreyle barış hâlinde, uyum içinde yaşayan fertler olarak yetişmektedirler (Hökelekli, 2010: 7). Buradan hareketle eğitim kurumlarının bireylere içinde bulunduğu topluluğun değer yargılarını kazandırma ve bireylerin toplumla uyumlu bir yaşam sürmelerini destekleme gibi görevleri de bulunmaktadır. Eğitim kurumları bu görevlerini farklı öğretim programlarıyla yerine getirmektedir. Öğretim programlarına yönelik yapılan incelemelerde değer eğitiminin başta “sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, hayat bilgisi, Türkçe, fen ve teknoloji” olmak üzere pek çok dersin kapsamında olduğu görülebilir (Tay, Durmaz ve Şanal, 2013).

2018’de birçok öğretim programında yenilik olmuştur. Bu tarihte yenilenen öğretim programlarına bakıldığında dikkat çeken ciddi değişikliklerin başında ‘kök değer’ kavramının yer aldığını görmek mümkündür. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından millî, manevi ve evrensel olarak farklı disiplinlerle bağlantılı olan on adet kök değer belirlenmiştir (MEB, 2018). Bu kök değerler; ‘sevgi’, ‘saygı’, ‘dostluk’, ‘dürüstlük’, ‘adalet’, ‘sorumluluk’, ‘yardımseverlik’, ‘öz denetim’, ‘sabır’ ve ‘vatanseverlik’tir’.

Kök değerlerin öğrencilere kazandırılmasına yönelik alan yazında makaleler (Gürgil, Kılcan, Kılıçoğlu ve Kurtoğlu, 2019; Tozlu ve Yüce, 2020; Eker ve Ünlü, 2020), yüksek lisans tezleri (Demir, 2019; Şahin, 2019; Çoban, 2020; Çelik, 2021); doktora tezi (Gökçalp, 2021) gibi çeşitli birçok çalışmanın olduğu görülebilir.

Öğretim programında değerlere yer verilmesi önemli bir gelişme olmasına rağmen programdaki açıklamalar, bu değerlerin öğrencilere kazandırılmasında nasıl ve hangi tür etkinliklerden yararlanılacağı konusunda yeterli değildir (Aktepe ve Tahiroğlu, 2016). Örgün eğitimin planlı ve programlı yapıldığı okullarda eğitim ve öğretim programlarının planlayıcısı ve temel uygulayıcısı olan öğretmenlerin, değer aktarımında çocuğun aile ortamı ve yakın çevresinden sonraki en önemli kişiler (Karatay, 2007) olmaları nedeniyle öğrencilerin sosyal öğrenme yoluyla öğrenmelerinden yararlanarak hedeflenen amaçlar doğrultusunda öğrencilere kazandırılması gereken tüm tutum ve davranışları sınıf ortamında kendileri sergileyebilirler.

Unutulmamalıdır ki eğitim ve öğretim ortamlarında değerleri kazandırabilmenin en verimli yolu önce o değerlere sahip olmak sonra da model olmakla mümkün olabilir (Kasapoğlu, 2013). Ayrıca rol ve model olmanın dışında çocuklara rehber olma gibi sorumlulukları da bulunan öğretmenlerin, sınıf kütüphaneleri oluşturarak öğrencilerin değerleri sağlam bir şekilde işleyen öykü, şiir, roman gibi kaynaklara erişimlerini sağlamaları okullarda uygulanan değerler eğitimi sürecine büyük oranda katkı sağlayacaktır (Çelik ve Buluç 2018: 70). Çünkü çocuğun kendisine bir rol ve model temsilcisi aradığı çocukluk dönemi kişilik gelişimi açısından oldukça önemlidir. Bu dönemde çocuk bazen bir arkadaş, bazen bir öğretmen bazen de bir eser kahramanını kendine rol ve model alır. Hatta bu eser kahramanlarıyla birlikte hayattaki sorunlarla yüz yüze gelir ve bu sorunlara çözüm yolları arar. Böylelikle farkına varmadan sosyal değerleri kazanmış olur. Bu sebeple hangi türde olduğuna bakılmaksızın çocuklara yönelik edebî eserlerin işledikleri konular, şahıs kadrosu ve anlatım yöntemleri açısından çocukların saf, temiz ve ışıltılı dünyalarına olumlu etkide bulunan ve çocuklara bazı değerlerle birlikte doğru davranış biçimlerini de kazandıracak nitelikte (Arseven, 2005: 51) ürünler olmaları gerektiği unutulmamalıdır.

Yeşim Saygın ARMUTAK kaleme aldıklarıyla yaşça büyük okurlarını dahi etkileyebilecek sanatsal güce, çocukların zihinlerine işlenebilecek kadar da yalınlığa sahiptir. Romanlarının merak uyandıran özelliği ve sürükleyiciliği çok fazla çocuğun ilgi ve dikkatini çekmeyi başarmıştır. Eserlerinde değerlere doğrudan ya da dolaylı yoldan yer veren Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanının da değerler eğitiminde yararlanılabilecek eserlerden olduğu düşünülmektedir. Eserlerinde kullandığı dolaylı anlatım tarzıyla anlam oluşturma işini öğrenciye bırakan Yeşim Saygın, bu sayede yapılan çıkarımlarla çocuğun zihninde kalıcılığın artmasını amaçlamıştır. Yeşim Saygın'ın eserlerinde çocuklara kazandırılmak istenen değerler doğrudan aktarılmakla birlikte daha çok cümlelere gizlenmiş ve metnin içerisine sindirilmiştir. Bu özelliğiyle Yeşim Saygın Armutak'ın eserlerinin çocuklar için nitelikli eserler oldukları düşünülmektedir.

Yapılan bu açıklamalardan hareketle romanlarında çocukların kazanması gereken çeşitli değer ve özelliklere ait düşüncelere yer vermesi ve "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanı üzerine daha önce bir araştırmanın yapılmaması Yeşim Saygın Armutak'ın bu eserinin değerler eğitimi açısından incelenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır.

Bu araştırmanın amacı Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanını 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen kök değerlere göre değer eğitimi açısından incelemektir.

Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanında, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerlerden hangileri mevcuttur?

2. Yeşim Saygın Armutak'a ait "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı eser kök değerlerin öğrencilere aktarımında yararlı bir eğitim materyali olarak kullanılabilir mi?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanında değerlerden hangilerinin var olduğunu göstermek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, olayları veya durumları tanımlamak için tasarlanmış modeller (Karasar, 1998) olduğundan "Bataklığın Kıyısındaki Ev" romanında kişiler tarafından sergilenen çeşitli değerlere yönelik davranışların tanımlanıp sınıflandırılmasında betimsel tarama modelinden yararlanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmayı Yeşim Saygın Armutak'ın 2007 yılında Güneşli Kitaplığı Yayınlarından çıkan, 168 sayfalık "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanı oluşturmaktadır. Yapılan çalışmada ilk önce Yeşim Saygın Armutak'ın yazdığı ve Güneşli Kitaplığı Yayıncılığın basımını yaptığı "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanı temin edilmiştir. Ardından araştırmanın konusu olan kök değerler, değerler eğitimi, Türkçe dersi öğretim programları ile ilgili tezleri, makaleleri, süreli yayınları ve kitapları araştırmak suretiyle Literatür taraması yapılmıştır. Taramalardan bir kaynakça oluşturulmuş ve araştırılan olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyaller doküman incelemesine tabi tutulmuştur.

Çalışma doğrultusunda Yeşim Saygın Armutak'ın yayımlanan üçüncü eseri "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanı detaylı bir şekilde birkaç kez okunmuştur. Ardından yazarın diğer eserleri "Hayaletli Gölün Çocukları" , "Mızıkacı" , "Baykuş Yemini" , "Günlükte Saklı Sırlar" adlı çocuk romanları da incelenmiştir. Yazarın ilk iki eseri "Hayaletli Gölün Çocukları" ve "Mızıkacı" da ele alınan düşünce ve değerlerin araştırmanın konusu olan "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı eserde daha da geliştirilerek işlendiği görülmektedir. Buna ek olarak 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen ve eserde işlenen kök değerler, doküman incelemesi yoluyla tespit ve tasnif edilmiştir. Verilerin toplanma aşamasında 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan on kök değer "adalet, sabır, saygı, sevgi, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik"

sınıflandırması dikkate alınmıştır. Çeşitli yollarla işlenen kök değerler, alıntılar yapılarak örneklendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanının on kök değer bakımından içerik analizi yapılmıştır. "Bu içerik analizinin amacı, toplanan verileri açıklayacak kavramlar ve ilişkilere ulaşmakla birlikte belirli kavramlar ve temalar etrafında benzer verileri toplayıp bu verileri okurun anlayacağı bir düzene koyarak yorumlayabilmektir." (Şahin, 2013).

Araştırmanın içerik analizi esnasında veriler kodlanmış, ardından 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen "on kök değer" sınıflandırması temel alınarak kodlara uygun temalar belirlenmiştir. Daha sonra romanda bulunan her bir tema kendi başlığı altında romandan alınan örneklerle ilişkilendirilmiştir. Çalışmada 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan "on kök değer" dikkate alınarak roman taranmış ve tespit edilen kök değerlere ait örnekler alıntı yapılarak gösterilmiştir. Bulguların kaynakçası, romanın adı kısaltılarak sayfa numarasıyla birlikte verilmiştir. Son olarak araştırmanın inanılabilirliğini sağlamak için uzman incelemesine ve görüşlerine müracaat edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde; incelenen "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanında bulunan kök değer bulgularına yer verilmiştir.

1.Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" Adlı Çocuk Romanında, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Kök Değerlere Ait Bulgular

"Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanında yer aldığı belirlenen değerlerin işlenme sıklığı Tablo 1'de gösterilmiştir. Tespit edilen değerler kendi başlıkları altında örnek verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Bataklığın Kıyısındaki Ev Romanında Yer Alan Değerler

Değerlerin Adı	İşlenme Sıklığı
Sabır	8
Yardıms severlik	8
Sevgi	7
Dostluk	3
Dürüstlük	3
Öz Denetim	3

Saygı	1
Sorumluluk	1
Adalet	1
Vatanseverlik	-

1.1.Sabır Değeri

“Sabır” kelimesi, TDK’nin sözlüğünde “acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç; olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme” (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Sabır değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

“Yapışkan sığın bezdirmesine aldırmandan bahçeden dışarıya, kırlara doğru uzandılar” (BKE, s.20). Yapılan bu alıntıda aşırı sığağa karşı gösterilen sabırdan söz edilmektedir.

“-Ee, ne kadar kaldı?”

-Az.

-Ne göreceğiz?

-Sabretsene biraz!” (BKE, s.29) Bu konuşmalarda doğrudan sabır değerine vurgu yapılmıştır. Çünkü beklentilerimize erişebilmenin yollarından biri de sabırdır.

“-Baksana, gelecekle ilgili planın var mı?”

-Evet.

-‘Ee, ne peki?’ diye sabırsızlandı Peren.

-Müzikle uğraşacağım” (BKE, s.73). Burada sabırsızlıktan bahsederek dolaylı yoldan sabırın önemli bir erdem olduğuna dikkat çekmektedir.

“Peren farkında olmadan tabağını itip masaya yaslandı. Merakı onu girdap gibi içine çekerken sesini çıkarmadan sabırla oturdu” (BKE, s.76). Bu alıntıda Peren’in merakına rağmen harekete geçmemesi onun sabır değerini kazandığını gösterir.

“Yaşlı kadın sabırla çözdü yıpranmış torbayı” (BKE, s.134). Doğrudan sabır değerine vurgu yapılmıştır.

“Seçim senin. Ölmek istemiyorsan ver onu. Sana süre tanıdım, ama artık sabrım taşıyor!” (BKE, s.163) Sabırsızlığın nelere mal olacağı doğrudan gösterilerek sabır değerinin önemi ortaya konulmuştur.

1.2. Yardımseverlik Değeri

"Yardımseverlik" kelimesi, TDK'nin sözlüğünde "*Hayırsever olma durumu, iyilikseverlik, hayırperverlik*" (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Yardımseverlik değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

"Annesi onu duymazdan gelip, eşine dönmüştü.

-Ne dersin?

-Yalnız ve yaşlı. Bizden başka yardım isteyecek kimsesi de yok" (BKE, s.14). Bu ifadelerde doğrudan olmasa da sözü edilen kişiler yardım istenecek kimseler olması nedeniyle yardımseverlik değerine vurgu yapılmıştır.

"Ansızın bir gümbürtü koptu. Büyükhala bir yandan söylüyor, diğer yandan bahçeye saçılan elmaları sepete geri tıkmaya çalışıyordu. Hemen o yana seğırtip, yaşlı kadına yardım ettiler" (BKE, s.28). Yapılan bu alıntıda Büyükhala'ya doğrudan yapılan yardımı görebiliriz.

"-Sepeti ben taşıyayım.

-Yaşlı kadın sepeti uzatırken sordu:

-Eee? Sevdin mi buraları?" (BKE, s.31) Peren'in sepeti taşıması doğrudan yaşlı kadına yapılan yardımdır.

"O günü reçel yaparak geçirdiler. Peren, yaşlı kadına hiç azımsanmayacak kadar yardım edip, sonunda yorgun düşmüştü" (BKE, s.47). Doğrudan yapılan bir yardım görülmektedir.

"-Size yemek pişireceğim. Geceyi de burada geçireceğim, meraklanma.

-'Yo, kalmanıza hiç gerek yok. Biz idare ederiz,' diye karşı çıktı Kuzey" (BKE, s.119-120). Bu ifadelerden Büyükhala'nın kendisine ihtiyacı olduğunu düşündüğü dostlarına yardım ettiği görülebilir.

"Kuzey'in bisikletini ödünç alabilirdi. Ama yığınla açıklama isterdi şimdi o. En iyisi Küçük Vahşi'den rica etmekti. Büyükhala'ya dışarı çıkacağını söyleyip, markete yollandı. 'Alabilirsin tabii,' dedi Küçük Vahşi" (BKE, s.131). İhtiyaç hâlinde kendi eşyalarını bir başkasına ödünç vermek yardımseverliktir.

1.3. Sevgi Değeri

"Sevgi" kelimesi, TDK'nin sözlüğünde "*insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu*" (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Sevgi değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

“Seni çılgin ihtiyar!” dedi yaşlı kadın. “Bir yandan da duman rengi kedinin boynunu okşuyordu” (BKE, s.9). Bu cümlelerde yaşlı kadının, kedinin boynunu okşaması kadının kediye olan sevgisinin dolaylı yoldan bir göstergesidir.

“Peren kulaklarına inanamadı. Kendi yaşlarında bir oğlan Büyükhala’ya, ‘Tatlım’ diye sesleniyordu. Şaşırdığı, sözcüklerden çok, oğlanın sevgi dolu ses tonuydu” (BKE, s.18). Kuzey’in -oğlan çocuğunun-Büyükhala’ya sevecen bir tonla “Tatlım” diye seslenmesi ona duyduğu sevgiden kaynaklanmaktadır.

“Kısa süre de olsa, çok sevdim ve sevildim ben. Hem de eşi bulunamaz şekilde. Böylesi ender bir sevgi kutlanmaya değer mi?” (BKE, s.88) Bu alıntıda Büyükhala yaşadığı ve yaşattığı nadide sevgiyi samimi bir şekilde dile getirmiştir. Samimi duygularla ifade edilen bu sözlerin kaynağı yalnızca sevgidir.

“Birbirimizi hiç sevmeydik; benim ‘annesini kılıklı ukalanın teki’ olduğumu söyleyip dururdu (BKE, s.106-107). Bu ifadelerde doğrudan sevgi değerinden söz etmek mümkün olmasa da sevgisizliğin nelere yol açabileceği okura sezdirilmiştir.

“Bu puslu görüntülerin ardındaysa, apaçık bir ışıltı vardı - birbirlerine duydukları sevginin ışıltısı” (BKE, s.167). Saf bir sevgiden bahsedilmiştir.

1.4. Dostluk Değeri

“Dostluk” kelimesi, TDK’nin sözlüğünde “Sevme, güvenme, yakın arkadaş ve gönüldaş olma durumu” (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Dostluk değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

“-Akşama Tatlım’ın bahçesinde toplanırız.

-O kız için değil, di’ mi?

-‘Hangi Kız?’ diye anlamazlıktan geldi Kuzey. Peren’i kıskanan küçük dostunu üzmemek istemiyordu” (BKE, s.56). Bu alıntıda Kuzey’in üzmemekten çekindiği kişinin dostu olduğu açıklanarak dostluğun önemli bir değer olduğu çıkarımına ulaşılması sağlanmıştır.

“Mandrake, yaşlı kadının yoluna çıkıp bacağına sürtündü; ama Büyükhala eski dostunu bile görecektir durumda değildi” (BKE, s.76). Doğrudan Büyükhala’nın kedisine kurduğu eski bir dostluğa vurgu yapılmıştır.

"Peren hayranlıkla eşsiz dostlarını seyrediyor, daha şimdiden onları çok özleyeceğini hissediyordu" (BKE, s.168). Bu alıntıda ise Peren'in çok kısa sürede kurduğu değerli dostluklara şahit olunmaktadır.

1.5. Dürüstlük Değeri

"Dürüstlük" kelimesi, TDK'nin sözlüğünde "*doğru ve dürüst olma durumu, doğru olana yakışır davranış, doğruluk, adalet*" (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Dürüstlük değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

"Peren, o günü hatırlarken kendi kendine güldü. Annesine bu sözü çok da inanmadan vermişti" (BKE, s.15). Burada Peren'in annesine söz verirken bu sözü yerine getirmekte zorlanacağını düşünmesi kendine karşı dürüst olduğunu okura hissettirir.

"-Hayır! Hayır! Dedi çocuk hırçın bir şekilde.

-Hepsi benim suçum!" (BKE, s.128) Burada çocuğun yaşananlardan kendini sorumlu tutup, bunu mertçe söylemesi dürüstlük işaretidir.

"Kırçıl saçlı jandarma diğerine döndü. 'Bu hanımı yıllardır tanırım. Dürüst, kendi hâlinde biridir,' dedi, Büyükhala'yı kastederek" (BKE, s.167). Bu alıntıda Büyükhala'nın dürüstlüğü açık bir şekilde ifade edilmiştir.

1.6. Öz Denetim Değeri

"Öz denetim" kelimesi, TDK'nin sözlüğünde "*daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlaması, otokontrol*" (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Öz denetim değeriyle ilişkili romanda yer alan örneklerin bir kısmı aşağıda sıralanmıştır:

"-Burada ne işiniz var?

-Peren, soğukkanlılığını korumaya çalıştı.

-Sana açıklama yapmak zorunda değilim!

-Kardeşim yanındaysa, zorundasın!" (BKE, s.30) Alıntısında Peren'in konuşma esnasında soğukkanlılığını koruyarak istenmedik bir duruma sebebiyet vermemesi öz denetim değerine sahip olmasıyla açıklanabilir.

"İlk kez denetimini yitirip haykırdı:

-Yeter! Sus!" (BKE, s.150) Kişinin davranışlarını kontrol edememesi öz denetim eksikliğindedir. Burada yazar öz denetim kaybında yaşanabileceklere gönderme yapmaktadır.

“Kuzey sonunda, ‘Neden inanmıyorsunuz? Doğruyu söylüyor!’ diye patladı” (BKE, s.166). Kuzey’in davranışındaki aşırılık öz denetim yetersizliğidir.

1.7. Saygı Değeri

“Saygı” kelimesi, TDK’nin sözlüğünde “değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram; başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu” (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Saygı değeriyle ilişkili romanda yer alan örnek aşağıda verilmiştir.

“İhtiyar, sallanan ahşap koltuğa oturdu. Kedi de sarı renkli geniş mindere. Herkesin kendi köşesine geçtiği açıktı. Peren yer gösterilmesini bekledi. ‘İstedığın gibi otur,’ dedi yaşlı kadın, eliyle çiçekli koltukları işaret ederek” (BKE, s.11). Bu paragrafta eve misafir gelen Peren’in oturmak için kendisine yer gösterilmesini beklemesi ev sahibine duyulan saygının işaretidir.

1.8. Sorumluluk Değeri

“Sorumluluk” kelimesi, TDK’nin sözlüğünde “kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet” (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Sorumluluk değeriyle ilişkili romanda yer alan örnek aşağıda verilmiştir.

“Çevreyi mi geziyordun?”

“Ben... Aslında sizi arıyordum.”

“Neden?”

“Size kahvaltı hazırlamam gerektiği için” (BKE, s.17). Bu konuşmalarda Büyükhala’ya yardım etmek için geldiğinin farkında olan Peren’in kahvaltıyı hazırlamak istemesi onun sorumluluğunun bilincinde olduğunu yansıtmaktadır.

1.9. Adalet Değeri

“Adalet” kelimesi, TDK’nin sözlüğünde “yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, türe; hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme; herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme, doğruluk” (TDK Güncel Türkçe Sözlük 2021) şeklinde ifade edilmiştir. Adalet değeriyle ilişkili romanda yer alan örnek aşağıda verilmiştir.

“-Hayır! Hayır! Dedi çocuk hırçın bir şekilde.

-*Hepsi benim suçum!*" (BKE, s.128) Bu alıntıda çocuğun suçunu kabul edip doğruyu üstün tutarak bir başkasının suçlanmasına engel olması adalet değerini taşıdığıının göstergesidir.

1.10. Vatanseverlik Değeri

Yeşim Saygın Armutak'ın "Bataklığın Kıyısındaki Ev" adlı çocuk romanında on kök değerden biri olan vatanseverlik değeri yer almamaktadır.

Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Değerler eğitiminin bireylere kazandırılmasında edebî eserler etkili bir materyaldir. Edebî eserler, meydana geldikleri toplumun inancını, töresini, geleneğini, göreneğini, örfünü ve âdetini barındırır. Edebî eserlerin bu özelliği onların değer aktarımındaki rolünün önemini gösterir (Kardaş, 2018). Ahlaki açıdan önemli bir yere sahip olan değerlerin ilk öğrenim yeri ailedir. Lakin küreselleşen dünyada değerlerin aktarımında aile yeterli olamayabilir. Böylesi bir vaziyette de toplumun okullara ve değerlerin okullarda öğretilmesine duyduğu ihtiyaç giderek artmaktadır. Bu nedenle MEB'in son zamanlarda öğrencilerin değerleri kazanmaları konusunda çeşitli faaliyetlere öncelik verdiği görülmektedir. 2018'de bazı derslerin öğretim programları yenilenmiş ve bu programlara 'değerlerimiz' başlığı altında ortak bir bölüm eklenmiştir. Sözü edilen bu başlık kapsamında "dostluk, dürüstlük, adalet, sabır, saygı, sevgi, öz denetim, vatanseverlik, yardımseverlik, sorumluluk" adı altında 'on kök değer' yer almıştır. Yeşim Saygın Armutak'ın ilk basımı 2007 yılında yayımlanan "Bataklığın Kıyısındaki Ev" isimli eseri de bu maksat doğrultusunda ele alınmıştır.

168 sayfalık "Bataklığın Kıyısındaki Ev" isimli romanda 9 kök değer tespit edilmiştir. Bunlardan en çok rastlanılanı yardımseverlik (8) ve sabır (8) değerleri olmuştur. Bunları sevgi (7), dostluk (3), dürüstlük (3), öz denetim (3), saygı (1), sorumluluk (1), adalet (1) değerleri takip etmiştir. Eserin vatanseverlik değeri hariç geri kalan kök değerlere ait örnekler içermesi değerlerin kazandırılması konusunda başvurulabilecek bir kaynak olduğunu göstermektedir.

2018 Programı'nda yer alan ve romanda en çok işlenen kök değerlerden biri olan sevgi, eserde "apaçık bir ışıltı" (s.167) şeklinde tanımlanmıştır. Alan yazın tarandığında değer eğitime yahut aktarımına yönelik araştırmaların önemli bir kısmında, üzerinde çalışılan eserlerin en fazla işlenen değerlerden birinin "sevgi" olduğu görülmektedir (Kumbasar, 2011; Batur ve Yücel 2012; Erol, 2014; Topbaş, 2015; Kuru ve Keklik 2016; Eker ve Yıldırım, 2017; Gümüş, 2017; Karagöz, 2017; Kurtoğlu, 2017; Abacı, 2018; Senek, 2018; Yılmaz, 2018; Baran Yir, 2019; Ergül Özkul, 2019; Otmar ve Erdem, 2019; Özay, 2019; Aydoğdu ve Alkan, 2020; Özbaşı, 2020).

Araştırmada, “Batalığın Kıyısındaki Ev” adlı eserde sabır değeri ile birlikte ‘yardımseverlik’ değerine de fazlaca yer verildiği saptanmıştır. Özbaşı (2020), Karagöz (2017), Eken ve Öksöz (2019)’ün çalışmalarında da ‘sevgi’ değeriyle birlikte ‘yardımseverlik’ değerine de çok sık değinildiği dile getirilmiştir. Bununla birlikte “Batalığın Kıyısındaki Ev” adlı çocuk romanında vatanseverlik değerine yer verilmediği de tespit edilmiştir. Karagöz (2017)’ün çalışmasında da ‘vatanseverlik’ değerinin az işlenen değerler arasında olduğuna (3) vurgu yapılmıştır. Dilek (2017) ise araştırmasında, inceleme yaptığı eserde adil olma ile vatanseverlik değerlerinin bulunmadığını bildirmiştir. Ayrıca incelenen romanda bazı değerler doğrudan işlenirken bazen de o değerlerin eksikliği dile getirilerek değerlere dikkat çekilmek istenmiştir. Örneğin: “Kuzey sonunda, ‘Neden inanmıyorsunuz? Doğruyu söylüyor!’ diye patladı” (BKE, s.166). Bu bölümde doğrudan öz denetimden bahsedilmezse de Kuzey’in öz denetim eksikliğinden veya yetersizliğinden kaynaklanan davranışındaki aşırılıkla bu değerın önemine vurgu yapılmıştır.

Sever (2012: 118) çocuklara yönelik edebî ürünlerin; okuyucusunun kendine güvenini artıracak, kendisini eser kahramanıyla özdeşleştirecek özellikleri ve kahramanın hayatta karşılaştığı güçlükler karşısındaki mücadeleleriyle okurunun problemleri çözüme becerisini geliştirdiğine değinmiştir. “Batalığın Kıyısındaki Ev” adlı eserde de roman kahramanının yazar tarafından çocuk okura rol model olacak şekilde seçilmesiyle çocukların roman kahramanı ile özdeşim kurarak kök değerleri benimsemelerine yardımcı olacağını söylemek mümkündür.

Elde edilen sonuçlardan hareketle “Batalığın Kıyısındaki Ev” adlı çocuk romanında en fazla sabır ve yardımseverlik değerinin işlendiği görülmüştür. Bu değerlerden sonra sırasıyla sevgi, dostluk, dürüstlük, öz denetim, saygı, sorumluluk, adalet değerlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Vatanseverlik değeri ise romanda yer almamaktadır. Bu bulgular neticesinde Yeşim Saygın Armutak’a ait “Batalığın Kıyısındaki Ev” adlı romanın kök değerlerin öğrencilere kazandırılmasına ciddi bir katkıda bulunabileceği düşünüldüğünden bu eser iyi bir eğitim materyali olarak tavsiye edilebilir.

Kaynakça

- Abacı, E. (2018). *Behiç Ak’ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Aktepe, V. ve Tahiroğlu, M. (2016). Değerler eğitimi yaklaşımları ve etkinlik örnekleri. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 42, 361-384.

- Arseven, T. (2005). Mesaj açısından çocuk kitapları. *Hece Dergisi*, (104-105), 46-51.
- Aydoğdu, H. ve Alkan, E. (2020). Değerler eğitimi ve Behiç Ak'ın Tavşan Dışlı Bir Gözlemcinin Notları'nda sevgi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(226), 185-204.
- Baran Yir, B. (2019). *Bilgin Adalı'nın eserlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Batur, Z. ve Yücel, Z. (2012). Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde değer eğitimi ve hikâyelerin Türkçe eğitimine katkısı. *Turkish Studies*, 7(4), 1031-1049.
- Çelik, Ö. ve Buluç, B. (2018). Disiplinler arası yaklaşımla değer öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 67-88.
- Çelik, Ş. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin kök değerler hakkındaki metaforik algıları* (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çoban, A. (2020). *Değerler eğitimi bağlamında Türk destan örneklerinde kök değerler* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, N. (2019). *Değerler eğitimi açısından Necip Fazıl Kısakürek'e ait "Çile" adlı eserde kök değerlerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demircioğlu, İ. H. ve Tokdemir, M.A. (2008). Değerlerin oluşturulma sürecinde tarih eğitimi: amaç, işlev ve içerik. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(15), 69-88.
- Deveci, H. ve Selanik-Ay, T. (2009). İlköğretim öğrencilerinin günlüklerine göre günlük yaşamda değerler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6),167-181.
- Dilek, A. (2017). Feridun Oral'ın resimli hikâye kitaplarındaki değerlerin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(33), 61-86.

- Dilmaç, B. (2007). *Bir grup fen lisesi öğrencisine verilen insani değerler eğitiminin insani değerler ölçeği ile sınanması*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eken, N. T. ve Öksüz H. İ. (2019). İlkokul (1-4) Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerin Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler bakımından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 384-401.
- Eker, C. ve Ünlü, S. (2020). Din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitabının kök değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *The Journal of International Education Science*, 25(7), 71-88.
- Eker, C. ve Yıldırım, K. (2017). Değerler eğitimi açısından Ziya Gökalp'e ait "Altın Işık" adlı eserin incelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 30-38.
- Ergül Özkul, Z. (2019). *Haldun Taner'in öykülerinde tespit edilen değerlerin Türkçe öğretim programında (1-8. Sınıf) yer alan kök değerlerle uyumu* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erol, E. E. (2014). *Tarık Buğra'nın hikâyelerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gökalp, A. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin empati becerileri ile sahip oldukları kök değerler arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doktora Tezi). Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Gümüş, S. (2017). *Değerler eğitimi bağlamında Aytül Akal'ın çocuk romanlarının analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürgil, F., Kılcan, B., Kılıçoğlu, G. Kurtoğlu, F. S. (2019). Hünkar Hacı Bektaş Velî Velayetnamesi'nin kök değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(1), 446-461.
- Hökelekli, H. (2010). Modern eğitimde yeni bir paradigma: Değerler eğitimi. *Eğitime Bakış Dergisi*, 6(18), 4-9.

- Karagöz, B. (2017). Naki Tezel'in Türk Masalları adlı kitabının değerler açısından analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 534-556.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karatay, H. (Eylül, 2007). Değer aktarımı açısından yerli ve yabancı çocuk edebiyatı ürünleri. 38. ICANAS, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara.
- Kardaş, N. (2018). Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre kitabında yer alan değerlerin incelenmesi. *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1, 87-102.
- Kasapoğlu, H. (2013). Okulda değer eğitimi ve hikâyeler. *Millî Eğitim Dergisi*, 198, 97-109.
- Kumbasar, E. (2011). *Muzaffer İzgü'nün romanlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuru, H. ve Keklik, S. (2016). Ayşe Yamaç'ın çocuk romanlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Iğdir University Journal of Social Sciences*, 10, 217-237.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in şiirlerini değerler eğitimi açısından okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 83, 101-123.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Otmar, Ö. ve Erdem, A. (2019). Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatı eserlerinde hayvan sevgisi değeri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17(37), 7-34.
- Özay, Ş. (2019). *Çocuk edebiyatı açısından Ülker Köksal'ın romanlarında değerler eğitimi* (Yüksek Lisans Tezi). Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özbaşlı, S. (2020) Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler çerçevesinde Aytül Akal masallarının incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 178-192.

- Sağlam, A. (2016). Değerler eğitiminin öğrenci davranışlarına etkisinin veli görüşlerine göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 723-742.
- Senek, S. (2018). *Aytül Akal'ın masallarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sever, S. (2012). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Şahin, Ç. (2013). *Verilerin analizi. Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (s.183-217) Ed. R. Y. Kıncal. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Şahin, S. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı'nda yer alan kök değerler açısından Rafadan Tayfa Çizgi Filminin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tay, B. Durmaz, F. Z. ve Şanal, M. (2013). Sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilerin değer ve değerler eğitimine ilişkin görüşleri. *GEFAD / GÜJGEF*, 33(1), 67-93.
- TDK. (2021). *Güncel Türkçe sözlük*. sozluk.gov.tr. Erişim Tarihi: 10.10.2021
- Topbaş, A. (2015). *Sema Maraşlı'nın masallarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tozlu, N. (2003). *Eğitim problemlerimiz üzerine düşünceler*. Ankara: Mikro Yayınları.
- Tozlu, N.; Yüce, B. N (2020). Hamdi Ülker'in eserlerinin kök değerler açısından incelenmesi. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 575-597.
- Ulusoy, K. ve Arslan, A. (2014). Değerli bir kavram olarak “değer ve değerler eğitimi”. R. Turan ve K. Ulusoy (Ed.), *İçinde Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi, ss.1-16.
- Ulusoy, K. (2007). *Lise tarih programında yer alan geleneksel ve demokratik değerlere yönelik öğrenci tutumlarının ve görüşlerinin çeşitli*

değişkenler açısından değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yılmaz, A. (2018). *Değerler eğitimi bağlamında Aytül Akal'ın çocuk romanları* (Yüksek Lisans Tezi). Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Extended Summary

An Examination Of Yeşim Saygın Armutak's Children's Novel "The House On The Coast Of The Swamp" In Terms Of Root Values

Purpose of Study: The aim of this research is to examine Yeşim Saygın Armutak's children's novel "The House on the coast of the Swamp" in terms of values education according to the root values specified in the 2019 Turkish Language Curriculum.

Research Questions: In Yeşim Saygın Armutak's children's novel "The House on the coast of the Swamp", which are the main values in the 2019 Turkish Language Curriculum? Can Yeşim Saygın Armutak's work "The House on the coast of the Swamp" be used as a useful educational material in transferring the main values to the students?

Literature Research: When the literature on the acquisition of main values to students is examined, articles related to this subject (Gürgil, Kılcan, Kılıçoğlu, & Kurtoğlu, 2019; Tozlu & Yüce, 2020; Eker & Ünlü, 2020), master's theses (Demir, 2019; Şahin, It can be seen that there are various studies such as 2019; Çoban, 2020; Çelik, 2021) and doctoral thesis (Gökalp, 2021).

Method: In this study, which was conducted to show which values exist in Yeşim Saygın Armutak's children's novel "The House on the Coast of the Swamp", a descriptive survey model, one of the qualitative research methods, was used. Since survey models are models designed to describe events or situations (Karasar, 1998), descriptive survey model was used in defining and classifying behaviors towards various values displayed by people in the novel "the House on the Coast of the Swamp".

Conclusion and Evaluation: Literary works are an effective material in gaining values education to individuals. Literary works contain the beliefs, customs, traditions, customs, traditions and customs of the society in which they occur. This feature of literary works shows the importance of their role in value transfer gösterir (Kardaş, 2018). The first learning place of values, which have an important moral place, is the family. However, in the globalizing world, the family may not be enough to transfer values. In such a situation, the society's need for schools and the teaching of values in schools is increasing day by day. For this reason, it is seen that the Ministry of National Education has recently given priority to various activities for students to gain values. In 2018, the curricula of some courses were renewed and a common section under the title of 'our values' was added to these programs. Within the scope of this title, there are 'ten main values' under the name of "friendship,

honesty, justice, patience, respect, love, self-control, patriotism, benevolence, responsibility". Yeşim Saygın Armutak's work titled "House on the Coast of the Swamp", the first edition of which was published in 2007, was also discussed in line with this purpose. 9 main values were determined in the 168-page novel named "House on the Coast of the Swamp". The most common of these were benevolence (8) and patience (8) values. These were followed by the values of love (7), friendship (3), honesty (3), self-control (3), respect (1), responsibility (1), justice (1). The fact that the work contains examples of the remaining root values, except for the patriotic value, shows that it is a resource that can be consulted for the acquisition of values. In addition, while some values are handled directly in the novel examined, sometimes it is desired to draw attention to the values by expressing the lack of those values. However, it is possible to say that in the work named "The House on the Coast of the Swamp", the hero of the novel is chosen by the author as a role model for the child reader, and it will help the children to adopt the main values by identifying with the hero of the novel. Based on the results obtained, it was seen that the values of patience and benevolence were handled the most in the children's novel named "The House on the Coast of the Swamp". After these values, it was determined that the values of love, friendship, honesty, self-control, respect, responsibility and justice were included respectively. Patriotism is not included in the novel. As a result of these findings, since it is thought that Yeşim Saygın Armutak's novel "The House on the Coast of the Swamp" can make a serious contribution to the acquisition of fundamental values to students, this work can be recommended as a good educational material.